

EU:n akkuasetus ja teollisuusakut

Seminaari teollisuusakkujen
tuottajavastuusta 9.4.2024

Johanna Routio
hallitussihteeri, ympäristöministeriö

EU:n akkuasetus

- https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2023.191.01.0001.01.FIN&toc=OJ%3AL%3A2023%3A191%3ATOOC
- Akkuasetus annettiin 12.7.2023 ja se tuli voimaan 17.8.2023.
 - ❑ Asetuksen soveltaminen alkoi 18.2.2024
 - ❑ Asetus sisältää merkittävän määrän erilaisia siirtymäsäännöksiä.
 - ❑ Asetuksessa on lisäksi useita delegoituja ja täytäntöönpanosäädöksiä ja niitä koskevia 'kaksois-määräaikoja' (tietty päivämäärä / x kk sen jälkeen, kun täytäntöönpanosäädös on annettu > siirtymäaika valitaan sen mukaan, kumpi ajankohta myöhäisin.)
- Asetuksen tavoitteet:
 - Sisämarkkinoiden toiminnan vahvistaminen
 - Kiertotalouden edistäminen
 - Ympäristö- ja sosiaalisten vaikutusten vähentäminen akkujen elinkaaren kaikissa vaiheissa
→ kumotaan ja korvataan paristo- ja akkudirektiivi 2006/66/EY (myös kumoaminen sisältää siirtymäaikoja!)

Akkuasetuksen kansallinen täytäntöönpano on alkanut

- Akkuasetusta sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.
- Asetuksen tueksi tarvitaan myös kansallista täydentävää sääntelyä (lähinnä toimivaltaiset viranomaiset, seuraamukset). Kansallisesta lainsäädännöstä on myös kumottava kohdat, jotka ristiriidassa akkuasetuksen kanssa.
- Akkuasetuksen kansallinen täytäntöönpano toteutetaan kolmessa vaiheessa, akkuasetuksen siirtymäaikoja noudattaen. [Akkuasetuksen toimeenpano - Ympäristöministeriö](#)
 - I vaihe 2023-2024 (valmis): jätelakiin lisättiin luku 11 a akkujen ja paristojen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksista.
 - II vaihe 2024 (lausuntokierroksella): tarkoituksena on antaa akkuasetusta täydentävät säännökset akkujen ja paristojen markkinavalvontaviranomaisesta. Lisäksi tehtäisiin valtioneuvoston asetukseen paristoista ja akuista akkuasetuksen edellyttämät muutokset (haitalliset aineet, kielivaatimukset, ym).
 - III vaihe 2025: tehdään loput tarvittavat sääntelymuutokset (erityisesti tuottajavastuu, seuraamukset).

- siirtymävaiheessa sovelletaan akkuasetusta, akkudirektiiviä sekä kansallista lainsäädäntöä osin yhtä aikaa.

Teollisuusakun määritelmä akkuasetuksessa

- Akkuasetuksen määritelmien mukaan teollisuusakulla' tarkoitetaan akkua tai paristoa, joka on erityisesti suunniteltu teollisuuskäyttöön, joka on tarkoitettu teollisuus käyttöön sen jälkeen, kun se on valmisteltu käyttötarkoituksen muuttamiseen tai kun sen käyttötarkoitus on muutettu, tai mitä tahansa muuta yli 5 kg painavaa akkua tai paristoa, ja joka ei ole sähköajoneuvon ajovoima- akku, kevyen liikkumisvälineen akku tai ajoneuvoakku.
- Vrt. nykytila (valtioneuvoston asetus paristoista ja akuista): 7) teollisuusparistolla tai -akulla yksinomaan teollisuus- tai ammattikäyttöön suunniteltua tai sähköajoneuvoissa käytettävää paristoa tai akkua
- Lisäksi akkuasetuksen mukaan 'kiinteällä akkupohjaisella energiavarastojärjestelmällä ' tarkoitetaan sisäisesti varastoivaa teollisuusakkua, joka on erityisesti suunniteltu sähköenergian varastointiin ja toimittamiseen verkosta ja verkkoon tai sähköenergian varastointiin ja toimittamiseen loppukäyttäjille, riippumatta siitä, missä akkua käytetään ja kuka sitä käyttää.

Akkuasetuksen johdanto-osan esimerkkejä teollisuusakuista

- Sähköajoneuvojen ajovoima-akut sekä kevyet liikkumisvälineet ovat akkuasetuksessa saaneet omat akkuluokkansa. Muiden ajoneuvojen, kuten rautatie-, vesi- ja ilmakuljetusajoneuvojen tai liikkuvien työkonoiden, ajovoima-akut kuuluvat edelleen teollisuusakkujen luokkaan.
- Teollisuusakkujen luokka käsittää monia erilaisia akkuja, jotka on tarkoitettu käytettäviksi teollisessa toiminnassa, viestintäverkoissa, maa taloustoiminnassa tai sähköenergian tuotannossa ja jakelussa.
- Akkuja, joita on määrä käyttää teollisesti sen jälkeen, kun ne on valmisteltu käyttötarkoituksen muuttamiseen tai niiden käyttötarkoitus on muutettu, olisi pidettävä akkuasetuksessa tarkoitettuina teollisuusakkuina, vaikka ne oli alun perin suunniteltu eri käyttöön.
- Akut, joita käytetään energian varastointiin yksityiskäytössä tai kotitalouksissa, olisi katsottava tässä asetuksessa teollisuusakuiksi.
- Näiden ei-tyhjentävien esimerkkitapausten lisäksi kaikki akut, jotka painavat yli 5 kg ja jotka eivät kuulu mihinkään muuhun tämän asetuksen mukaiseen luokkaan, olisi katsottava teollisuusakuiksi.

Akkuasetuksen vaatimuksia teollisuusakuille 1/3

7 artikla: Ladattavien teollisuusakkujen hiilijalanjälki

- Artikla sisältää vaatimukset hiilijalanjälki-ilmoituksesta, hiilijalanjälkiluokasta, elinkaarenaikaisesta hiilijalanjäljestä.
- Artikla sisältää useita siirtymäaikoja (esim. ulkoisesti varastoivien ladattavien teollisuusakkujen osalta elinkaarenaikaisen enimmäishiilijalanjäljen vaatimusta sovelletaan 18.8.2033 lukien tai 18 kk kuluttua delegoidun säädöksen voimaantulosta sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi.)
- Delegoidut säädökset tulossa hiilijalanjäljen laskennasta, hiilijalanjälkiluokista, hiilijalanjälkiluokkavaatimuksista, elinkaarenaikaisesta enimmäishiilijalanjäljestä.

8 artikla: Kierrätetty sisältö teollisuusakuissa

- Artikla sisältää mm. vähimmäisprosenttiosuusvaatimukset koboltille, lyijylle, litiumille ja nikkelle.
- Artikla sisältää useita siirtymäaikoja (myöhäisimmät 18.8.2036)
- delegoituja säädöksiä tulossa.

Akkuasetuksen vaatimuksia teollisuusakuille 2/3

- 10 artikla: Ladattavien teollisuusakkujen **suorituskyky- ja kesto**vaatimukset
- Ladattavien teollisuusakkujen, joiden kapasiteetti on yli 2 kWh, mukana on oltava 18 päivästä elokuuta 2024 asiakirja, joka sisältää liitteessä IV olevassa A osassa esitettyjen sähkökemiallisen suorituskyvyn ja keston muuttujien arvot. Delegoituja säädöksiä tulossa.
- 13 artikla: Akkujen ja paristojen **merkinnät**
- Kaikki akut ja paristot on 18 päivästä elokuuta 2025 merkittävä akkujen ja paristojen erilliskeräystunnuksella, jäljempänä '**erilliskeräystunnus**', liitteessä VI olevassa B osassa esitetyllä tavalla.
- Kaikki akut ja paristot on 18 päivästä helmikuuta 2027 merkittävä liitteessä VI olevassa C osassa kuvatulla **QR- koodilla**. QR-koodista on päästävä tarkastelemaan seuraavia: a) kevyiden liikkumisvälineiden akkujen, kapasiteetiltaan yli 2 kWh:n teollisuusakkujen ja sähköajoneuvojen ajovoima- akkujen osalta 77 artiklan mukainen **akkupassi**
 - Täytäntöönpanosäädöksiä tulossa.
- IX-luku: **digitaalinen akkupassi**. Jokaisesta markkinoille saatetusta tai käyttöön otetusta teollisuusakusta, jonka kapasiteetti on yli 2 kWh, on 18 päivästä helmikuuta 2027 alkaen oltava käytössä sähköinen tietue, jäljempänä 'akkupassi'.

Akkuasetuksen vaatimuksia teollisuusakuille 3/3

- 12 artikla: Kiinteiden akkupohjaisten energiavarastojärjestelmien **turvallisuus**: Markkinoille saatettujen tai käyttöön otettujen kiinteiden akkupohjaisten energiavarastojärjestelmien on oltava turvallisia niiden normaalin toiminnan ja käytön aikana. Lisäksi artiklassa vaatimukset, mitä liitteessä VIII tarkoitetuissa teknisissä asiakirjoissa on viimeistään 18 päivänä elokuuta 2024 oltava.
 - 14 artikla: Akkujen **toimintakuntoa ja odotettua käyttöikää koskevat tiedot**. Kiinteiden akkupohjaisten energiavarastojärjestelmien akunhallintajärjestelmän on 18 päivästä elokuuta 2024 alkaen sisällettävä ajantasaiset tiedot muuttujista akkujen toimintakunnon ja odotetun käyttöiän määrittämiseksi siten kuin liitteessä VII esitetään.
- Lisäksi kaikkia akkuluokkia koskevat vaatimukset:
 - 5 artikla: Akkujen ja paristojen kestävyys-, turvallisuus-, merkintä- ja tietovaatimukset
 - 6 artikla: Aineita koskevat rajoitukset
 - IV luku akkujen ja paristojen vaatimustenmukaisuus (mm. CE-merkintä)

Akkuasetuksen VIII –luku: jätteakkujen ja –paristojen jätehuolto

- Luku tulee voimaan 18.8.2025 > kansalliset säädösmuutokset toteutetaan osana akkuasetuksen kansallista täytäntöönpanoa vuoden 2025 aikana (ns. III vaihe täytäntöönpanoa).
- Luvun keskeinen sisältö koskee tuottajien laajennettua vastuuta akuista ja paristoista, jotka ne asettavat ensimmäistä kertaa saataville markkinoilla jäsenvaltion alueella.
- Luvun artiklat sisältävät useita kohtia, jotka edellyttävät muutoksia voimassa olevaan jätelakiin sekä valtioneuvoston asetukseen paristoista ja akuista. Muutosten tarkempi sisältö tulee pohdintaan osana v. 2025 täytäntöönpanoa.

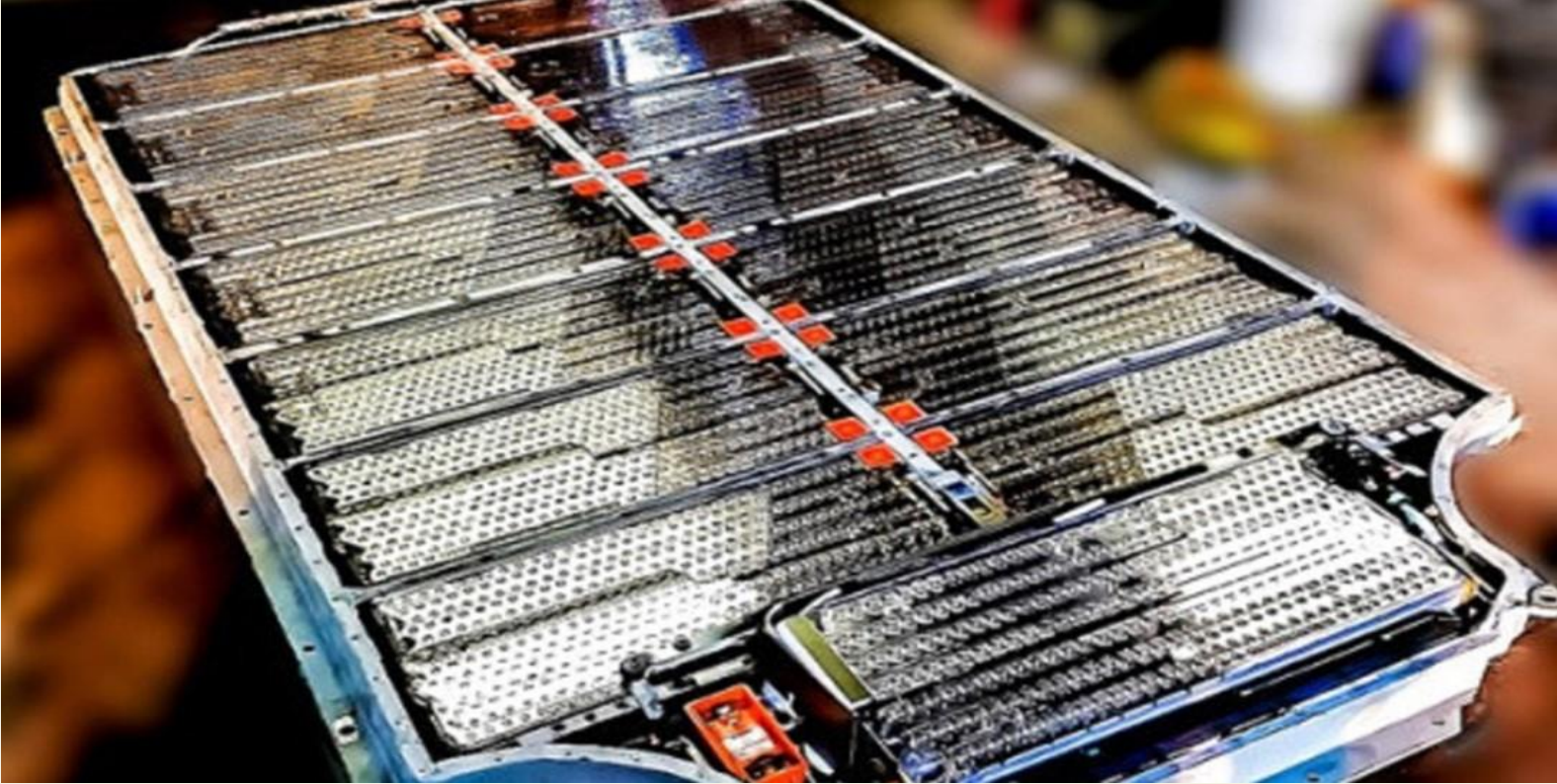
Komission jatkovalmistelu

Komissio on käynnistänyt

- Akkuasetuksen artiklaa 11 (Kannettavien akkujen ja paristojen ja kevyiden liikkumisvälineiden akkujen irrotettavuus ja vaihdettavuus) koskevan ohjeen (guidelines) valmistelun.
- Akkuasetuksen 71 artiklaa (Kierrätystehokkuutta ja materiaalien talteenottoa koskevat tavoitteet) koskevan delegoidun säädöksen valmistelun. (parhaillaan kommentoitavana)
- Akkuasetuksen VII luvun asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikkoja koskevan ohjeen (guidelines) valmistelun. Tavoiteaikataulu: Ensimmäinen luonnos kesällä 2024, julkaisuun helmikuussa 2025.
- Digitaalisen tuotepassin sekä akkupassin (akkuasetus IX luku) standardointipyyntöä koskevan täytäntöönpanopäätösehdotuksen kirjallisen menettelyn.
- Vireillä on myös litium-ion –akkujen jäteluokittelun muutos (jatkossa vaarallista jätettä).

Lisätietoja

Tesla Model S battery (Tesla)

<https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM005:00/2023>

Johanna Routio, johanna.routio@gov.fi, puh. 050 471 0245

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

